

cedit a Deo per odium, sed per amorem, juxta illud Sapient. xi: *Nec enim odiens aliquid constituisti, aut fecisti*: ergo nullo modo peccatum quoad suam malitiam potest esse effectus prædestinationis; sicut nec voluntatis, et amoris, in quo prædestinatio fundatur. Unde hoc ipsum, scilicet quod peccatum sit ex prædestinatione Dei, damnat S. Prosper ad objectiones Vincentianas, responsione x et xii, et Augustinus libro primo contra duas epistolas Pelagianorum, c. iii et Concilium Arausicanum II, in fine, et Tridentinum sess. vi, can. vi, et multis probari solet a theologis 1-2, qu. lxxxix, ubi ostenditur Deum non esse auctorem peccati, cum tamen sit auctor omnium eorum quæ prædestinavit, et consequenter omnium effectuum prædestinationis, quia specialiter ab ejus providentia ordinata, et præparata sunt, et consequenter causata.

V. Ex quo obiter advertes rejiciendas esse aliquorum minus cautas locutiones, qui absolute docent peccatum causari vel prædestinari a Deo, et formale peccati etiam quantum ad malitiam esse ex prædestinatione Dei, saltem quoad secundariam intentionem: quibuscumque enim formis vel locutionibus aut distinctionibus res ista pallietur, aut obscuretur, vel sumit formale peccati pro ipsa malitia, et aversione, ut communiter sumi solet, et secundariam intentionem Dei sumit pro vera, et propria voluntate, et præparatione, licet non prima, sed præsupponente aliam priorum, aut non. Si hoc secundum, nihil dicitur præter communem sententiam, quod peccatum nullo modo sit a Deo, nec ab ejus prædestinatione, sed solum verbis luditur, significando quod est a Deo, cum id non dicatur in re, nec ita sit. In rebus autem theologis, et præser-

tim dogmaticis ludus iste verborum non licet. Si primum dicatur, inciditur in sententiam damnatam a Conciliis, et patribus, quod Deus causet peccatum, non solum permissive, sed etiam proprie, et per se, cum ex ejus prædestinatione, et speciali providentia dicatur descendere, quod tamen sub his verbis damnatur a Concilio Tridentino citato loco. Nihil enim ita proprie, et per se Deus operatur, quam quod ex speciali præparatione, et prædestinatione facit, et ex intentione, quantumcumque dicatur secundo id facere, quia ly secundario non tollit quod proprie, et vere efficiat, aut si tollit, nihil dicitur per illa verba, nisi communis sententia. Plura de his occurrent iterum infra articulo sexto agendo de permissione peccati.

VI. Secunda conditio si solum explicetur in hoc sensu, quod ut aliquid sit effectus prædestinationis debeat præsupponere, et oriri ex aliquo fine intento supernaturali, extra controversiam est, quia non est dubium quin effectus prædestinationis sit ex præordinatione Dei, et non a casu, et fortuito, et consequenter ex intentione finis: quod enim non est a casu, ex fine et intentione est. Quod autem iste finis sit efficaciter intentus, et non sufficiat simplex voluntas, jam supra ostensum est, licet aliquid dubitent, contra quos egimus. Quod vero iste finis debeat esse ipsamet beatitudo ex cujus efficaci intentione procedant in executione omnes effectus ab ista prædestinatione præparati, pendet ex illa quæstione superiori disputatione jam discussa, an efficax intentio ad gloriam præcedat nostrorum meritorum præscientiam tamquam causa, et motivum illorum, de quo jam satis dictum est.

VII. Tertia denique, et quarta

conditio ex ipsa propria ratione prædestinationis manifestæ fiunt: est enim prædestinatio transmissio creaturæ rationalis in beatitudinem per certa, et determinata media: ergo subjectum quod transmittitur tamquam persona, de qua hujusmodi providentia disponit, est creatura rationalis, quia hæc sola est capax illius transmissionis ad gloriam. Finis autem ad quem talis persona transmittitur est vita æterna, seu beatitudo; et sic providentia prædestinativa solum potest esse de persona ut ordinata ad talem finem. Ergo ut aliquid sit effectus prædestinationis, oportet quod aliquo modo conducat ad hoc ut talis persona, seu creatura intellectualis transmittatur, et assequatur illum finem, quia ille solum est effectus alicujus providentiæ, et præparationis, qui ad finem ad quem fit illa præparatio conducit. Et vero quæ non conducunt ad finem prædestinationis, sunt communia reprobis, et prædestinatis: non ergo sunt proprii effectus prædestinationis, ut segregat prædestinatos a reprobis.

VIII. Potest ultimo addi alia conditio requisita ad effectus nostræ prædestinationis, ut de facto fit, scilicet quod sint per Christum: nam cum omnis nostra gratia ab ipso sit, si quidem: *De plenitudine ejus omnes accepimus, et gratiam pro gratia*, ut dicitur Joan. i, consequenter omnis effectus prædestinationis est per Christum, quia omnis effectus prædestinationis est beneficium gratiæ, eo quod prædestinatio, ut Augustinus dicit: « Est præparatio beneficiorum Dei, etc. » Unde dicitur Actorum iv, quod: *Non est aliud nomen datum sub celo, in quo oportet nos salvos fieri*: et Paulus ad Ephes. i: *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum*. Cæterum hæc conditio non est per se, et

intrinsece requisita ad prædestinationem absolute, sed ut de facto fit in nobis, quia sine ipsa dari posset absolute, ut si Filius Dei non fieret homo, et si status innocentia durasset, adhuc homines prædestinarentur. Et Angelos non recepisse ex Christo gloriam, et gratiam essentiali probabili fert opinio, eo quod non fuerunt prædestinati ut redempti, et gratia per Christum redemptiva est. Solum ergo hæc conditio est necessaria supposita voluntate, et beneplacito Dei, qui præordinavit incarnationem Christi, ut esset causa nostræ salutis, nec nisi per ipsum haberemus accessum ad Patrem in confidentia in sanguine ipsius. De quo D. Thomas iii part. quæst. xxiv, art. iv ad iii.

ARTICULUS II.

Utrum glorificatio, et justificatio, et quæcumque efficax vocatio sint effectus prædestinationis?

I. In hoc articulo conjungimus omnes effectus supernaturales, de quibus aut nulla, aut modica difficultas esse potest, quod sint effectus prædestinationis: hos enim videtur enumerare Apostolus ad Rom. viii, dicens: *Quos prædestinavit, hos et vocavit, et quos vocavit, hos et justificavit, quos autem justificavit, hos et glorificavit*. Glorificavit autem, inquit Augustinus c. xvii de prædestinatione sanctorum: « Eo fine qui non habet finem. » Nec movere debet quod Paulus loquitur de præterito, justificavit, vocavit, glorificavit, etc. id enim ponitur, ut inquit S. Thomas in capite viii ad Romanos, lect. vi, vel propter certitudinem futuri, vel quia quod in quibusdam est futurum, in aliis est completum.

Non defuerunt ergo aliqui theologo, qui dixerunt solam gratiam

esse effectum prædestinationis, non gloriam, ut Durandus in 1, dist. xli, qu. ii, num. xix. Alii vero e contra solam gloriam dixerunt esse effectum prædestinationis, non vero gratiam, quod tribuitur Gabrieli, Othamo, et aliis.

Cæterum communis sententia inter theologos est glorificationem, seu consecutionem finis omnino debere computari inter effectus prædestinationis. Ita D. Thomas in quæstione præsentis art. iii ad ii, ubi inquit, quod: «Prædestinatio est causa ejus quod expectatur in futura vita a prædestinatis, scilicet gloriæ, et ejus quod percipitur in præsentis, scilicet gratiæ.» Idem sumitur ex citatis verbis Apostoli ad Romanos viii: *Quos prædestinavit, hos et vocavit, etc. quos autem justificavit, hos et glorificavit.* Ubi inter effectus prædestinantis Dei ponitur glorificatio; et videri etiam potest Augustinus libro de correptione et gratia, c. ix, ubi hoc testimonium explicat, et de prædestinatione sanctorum, cap. xvii, cum quo alii patres, ut Fulgentius, Origenes, et alii, intelligunt hunc locum de glorificatione alterius vitæ, quamquam alii etiam de gloria, seu magnificatione in præsentis vita id intelligant. Ex D. Thoma super epistolam ad Romanos, c. viii, lect. vi, utroque modo locum hunc intelligit.

Fundamentum est, quia glorificatio, seu consecutio gloriæ est aliquis effectus de novo in rerum natura a Deo factus: ergo et provisus, si quidem Deus nullum effectum facit nisi providentia sua. Vel ergo ille effectus est ex providentia generali, seu communi reprobis, et prædestinatis, vel tantum prædestinatorum propria. Primum stare non potest, cum reprobi cadant a gloria, nec illam consequantur, et in hoc præcise a prædestinatis distinguantur: ergo debet esse a providentia spe-

ciali prædestinatorum, seu ab ipsa prædestinatione; et sic est effectus ejus.

Confirmatur, quia ponit media de se consecutiva, et perductiva ad finem, hoc ipso est effectus ejus, consecutio talis finis, si quidem adhibet causam consecutivam ejus, sed prædestinatio adhibet media consecutiva gloriæ: ergo ipsa consecutio gloriæ est effectus ejus. Major negari non potest, quia media ad hoc adhibentur ut consequantur finem: ergo sunt causa consecutionis ejus, et consecutio effectus illorum est: si enim media non sunt causa consecutiva finis, quomodo conducunt ad finem, et quomodo efficacia dicentur ex se ad talem finem, si per se non causant illam consecutionem, sed alio indigent ad causandum? Minor vero certa est ex definitione prædestinationis, quæ est transmissio efficax rationalis creaturæ in beatitudinem, et secundum Augustinum est præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur quicumque liberantur, sed media quibus aliqui certissime liberantur sunt media consecutiva gloriæ, seu liberationis: ergo prædestinatio quæ adhibet talia media, adhibet media consecutiva gloriæ.

II. Dices: Media illa quæ prædestinatio adhibet sunt consecutiva gloriæ meritorie, non physice, et efficienter: actus enim nostri qui per gratiam, et auxilia Dei fiunt, solum meritorie causare possunt gloriam: ergo non sequitur quod si prædestinatio adhibet, et præparat media ad consecutionem gloriæ, ipsa consecutio sit effectus prædestinationis, si quidem media quæ adhibet, non consequuntur illam effective.

Sed contra est, quia media quæ adhibet prædestinatio, non solum sunt ea quæ actibus nostris exercentur, sed quæ a solo Deo fiunt pro-

talis finis consecutione, quæ est ipsa visio Dei: multa enim Deus se solo facit, ut est prima vocatio, infusio habituum supernaturalium, eorumque augmentum, infusio luminis gloriæ, unio divinæ essentia in ratione speciei, et tandem sequitur visio in qua consistit glorificatio. Ergo licet actus nostri solum meritorie attingant glorificationem, et non effective, tamen multa alia quæ Deus se solo facit, effective attingere possunt glorificationem, et illa cadunt sub aliquam specialem providentiam Dei, et non solum sub generalem, et communem reprobis ac prædestinatis: ergo sunt effectus illius specialis providentiæ quæ prædestinatio est: ergo, et ipsa glorificatio quæ a talibus mediis causatur.

III. Unde colligitur quid nomine glorificationis intelligendum sit, cum dicimus glorificationem esse effectum prædestinationis: dicemus enim nomine glorificationis intelligi ipsam consecutionem beatitudinis, et actum quo illa consecutio fit: hæc enim est substantialiter ipsa glorificatio. Quæ vero consequuntur ut dotes animæ, et corporis in homine glorificato, non sunt ipsa glorificatio, sed accidentia ad illam consecuta. Quæ vero antecedunt illum actum visionis tamquam principia ejus, ut lumen gloriæ, unio divinæ essentia in ratione speciei, non sunt formaliter ipsa consecutio gloriæ, sed principia quibus fit. Omnia tamen ista sunt effectus prædestinationis, quia a providentia Dei speciali sunt destinati, et non sunt imperati ab ipsa prædestinatione, sed eliciti, quia proprii, et immediati sunt illius providentiæ supernaturalis prædestinativæ, nec ab alia providentia inferioris ordinis eliciuntur, et ab illa superiori imperantur, cum ipsi in se supernaturales effectus sint, et

maxime proprii prædestinatorum. IV. Objicies pro sententia Durandi, quia prædestinatio est providentia de mediis, non voluntas de fine, quia, ut diximus, est imperium dirigens executionem; et ita præsupponit electionem mediorum, et intentionem finis; unde est quod reprobatio non opponitur præcise, et directe prædestinationi, sed electioni ad beatitudinem, ut docet S. Thomas, q. vi de verit. art. i ad ultimum, eo quod qui eligit ad finem unum, rejicit alium, prædestinatio autem quæ electionem ad gloriam supponit, solum versatur circa media in ordine ad effectum consecutionis finis, ipsa autem realis consecutio non est medium ad consequendum, nec est beneficium præparatum a Deo, ut per illud certissime liberentur prædestinati, solum autem prædestinatio est præparatio talium beneficiorum: ergo realis consecutio non est effectus prædestinationis, sed ex effectu ejus consequitur, scilicet ex præparatione mediorum tamquam terminus ejus, non ut effectus.

V. Secundo, objicies pro secunda sententia, quia solum iste effectus, qui est glorificatio, est proprius prædestinatorum: reliqui enim præter istum communes sunt reprobis, et prædestinatis: quæcumque enim gratia, si ad glorificationem non pervenit, non repugnat inveniri in reprobo qui a glorificatione deficit: ergo sola glorificatio est effectus proprius prædestinationis, in quo distinguuntur a reprobis, et ratione cujus cæteri effectus ad prædestinatos pertinent.

Ad primum respondetur, quod prædestinatio versatur circa media ut perducentia ad consecutionem finis, unde supponere debet finem in intentione, sed causare debet finem in executione. Argumentum ergo probat quod intentio finis, et electio

hominum ad talem finem antecedit prædestinationem, et non sit effectus ejus, sed causa, non tamen probat, quod executio, seu assecutio finis non sit effectus ejus. Et quando dicitur quod non est medium ad consequendum, nec beneficium præparatum a Deo ad consecutionem finis, concedo non esse medium ad consecutionem, sed terminum qui est ipsa consecutio: sed negamus non esse effectum prædestinationis, quia media non sunt effectus prædestinationis abstrahendo a consecutione, sed concernendo assecutionem, et terminando ad ipsam, quia ad hoc diriguntur media, ut consequatur finis, et usque ad realem terminationem ad finem non desinunt esse effectus prædestinationis simul cum ipsa consecutione: hæc enim præcipue efficitur, et intenditur.

Ad secundum respondetur, quod glorificatio est principalis effectus prædestinationis, et qui prædestinatos a reprobis distinguit, sed non solus: nam alii effectus sunt qui ad glorificationem tendunt, ipsamque consequuntur efficaciter, ut vocatio, justificatio, opera bona, etc. et licet hæc possint in reprobis inveniri, non tamen eo modo quo in prædestinatis, quia in his inveniuntur cum ordinatione efficaci, et perseverantia usque ad consecutionem gloriæ in reprobis sine illa, unde non eodem modo se habent.

ARTICULUS III.

An vocatio inefficax, et gratia interrupta per peccatum sint effectus prædestinationis?

I. Hoc solum restat explicandum in effectibus ipsis supernaturalibus, quia cum sæpe gratia data interrumpatur, et pleraque auxilia ef-

fectu frustrentur, non apparet an ista, prout sic, sint effectus prædestinationis, qua est efficax transmissio ad vitam æternam. Unde nihil quod est inefficax, nihil quod est mortuum, videtur effectus illius esse, et ex ipsa, ut efficax est, descendere.

Gratia ergo interrupta per peccatum potest dupliciter considerari. Primo, ut in suo prima illa collatione, quando primo a Deo data est, et prævidebatur interrumpenda. Secundo, in statu ipso interruptionis, quæ est gratia prout deletur per peccatum. Tertio, in statu reparationis, ut per pœnitentiam reviviscit. Et rursum tam in statu suæ primæ collationis, quam reparationis potest considerari, vel absolute secundum se, vel cum respectu, et continuabilitate ad perseverantiam, mediante qua continuatur cum gloria. Si consideretur gratia ut reparata per pœnitentiam, sic non est dubium quod sit effectus prædestinationis, antecedens enim interruptio non nocet subsequente reparatione: sic enim est perinde, ac si non interrumpatur. Quod si rursum post reparationem quis peccet, et amittatur gratia, rursum se habebit ut interrupta, et non reparata; et sic rursum considerabitur vel in statu interruptionis, vel in statu reparationis postea faciendæ, quia etiam illa interrupta rursum reparabilis est; et sic procedemus quousque vel sistamus in ultima reparatione non amplius interrumpenda, et hæc habet adjunctam perseverantiam, vel sistamus in ultima interruptione non amplius reparanda, et hæc habet adjunctam finalem impœnitentiam. Quare formaliter loquendo de gratia, ut reparata sub hac formalitate, effectus est prædestinationis, nisi ab hac formalitate deficiat per novam interruptionem, quod est jam non manere ut reparatam. Si-

militer est certum, quod gratia sub statu interruptionis actualis, non est effectus prædestinationis, sed defectus ab ipsa: sic enim non est gratia, sed corruptio gratiæ, seu interruptio ipsius, et defectus. Peccatum autem, et effectus peccati, qui est tollere gratiam, non est a Deo: ergo multo minus ab ejus speciali providentia, quæ est prædestinatio. De permissione quidem peccati opiniones variæ sunt, an sit effectus prædestinationis, de ipso vero peccato, et effectu ejus, qui est corruptio, seu interruptio gratiæ non est dubium quod effectus prædestinationis non sit, cum a Deo non sit, sed deficientia a Deo.

II. Quare punctus difficultatis est de ipsa gratia quæ interruptioni subjecta fuit, si consideretur non ut subest interruptioni actuali, quæ est defectus, et corruptio gratiæ per peccatum, sed considerata secundum se, et ut primo collata est a Deo ante interruptionem, an sub hoc statu, et consideratione sit effectus prædestinationis. Et si est necessarium quod consideretur cum ordine ad perseverantiam, vel etiam præcindendo ab illa, ut sit effectus prædestinationis.

Similiter inefficax vocatio potest dupliciter considerari. Primo, secundum entitatem suam, et id quod habet a Deo, quod pertinet ad rationem sufficientiam auxilii. Secundo, quantum ad resistantiam voluntatis adjunctam, quam non superat illud auxilium; et sic inefficax est, quia caret auxilio efficaci, et consequenter habet adjunctam voluntatis resistantiam. Hoc secundo modo non est effectus prædestinationis pro parte resistantiæ voluntatis: hæc enim pertinet ad obdurationem ejus, quæ non est a Deo effective, sed solum permissive non largiendo gratiam. Pro parte vero denegationis auxilii efficaci, hoc pertinet ad per-

missionem divinam, quæ consistit in degeneratione auxilii efficaci, et de hac dicemus infra an sit effectus prædestinationis, et quomodo. De ipsa ergo vocatione inefficaci quantum ad ipsam substantiam et entitatem, quatenus talis est, difficultas procedit, an sit effectus prædestinationis. Et dato quod sit, an per se immediate sit effectus prædestinationis, an mediante alio auxilio efficaci, quo illa inefficax in memoriam reducitur, sic effectus prædestinationis reddatur.

III. In hoc puncto p. Vasquez sentit neque vocationem inefficacem secundum se, neque gratiam, seu sanctificationem interruptam esse effectum prædestinationis. Ita de inefficacibus vocationibus docet i p. disp. xciii, c. i et iii. Et illum sequuntur plures ex recentioribus, Valentia i p. disp. ii, q. xxiii, puncto iii; Villegas contrav. xvi, disp. i, c. ii et alii. De gratia justificante idem affirmat eadem disputatione xcm, c. iii et de meritis primo collatis; licet non desint auctores qui distinguunt inter gratiam primo collatam ex opere operato, vel ex meritis, quod primam non ponunt effectum prædestinationis, sed secundam, eo quod merita semel facta semper eadem numero manent in acceptatione Dei, quantumvis per peccatum impediuntur. Quare illa merita semper dantur a Deo ex intentione, et ordine ad gloriam, quantum est ex vi suæ dignitatis, quia cuicumque merito semper correspondet sua gloria independentem a pœnitentia, vel ab alia gratia, v. g. merita ut duo semper connexionem habent cum gloria ut duo, independentem ab alia gratia, vel pœnitentia, quæ non dignificat illa merita, sed si sint impedita, solum removet impedimentum. Quod vero exigant pro conditione quod aliquis moriatur in gratia, ut obtineat glo-